

ÁRA 1000 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 41.000 K.
Félévre 21.000 K. Negyedévre 10.500 K.
Egyes szám ára 1.000 K.

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 12. szám.

Vasárnap, március 23.

Alapfogalmak.

Megváltozott az élet! Boldog békeidőben az osztrákokkal való egyezkedések, hadsereg, választójog voltak a közélet legfőbb kérdései — ma devizáról, valutáról, Zürichről, valorizációról, Jegybankról folyik mindennap a szó és nem csuda, ha a munkálkodó falusi ember eltéved az istenverte idegen szavak rengetegében. Azt hisszük tehát, nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal egy kis magyarázatot adunk a fentemlített idegen fogalmakról.

Deviza alatt külföldi váltót és csekket értünk. Olyan váltó ez, mely idegen országra szól és az ott használatos pénzben fizetendő ki. Például a newyorki váltó dollárban. A devizák tehát ugyanolyan értékűek, mint az idegen pénzek. Rendes körülmények között az ilyen váltók, épúgy, mint az idegen pénzek, szabad adás-vétel tárgyát képezik. A háború alatt és újból 1922. augusztus

óta azonban — mivel a szabadforgalmat az üzerek a korona rontására használták fel — a kormány felállította a Devizaközpontot azzal a megbízással, hogy a külföldi pénzeket és devizákat összevásárolja s olyan iparosoknak és kereskedőknek adja el, akik külföldön — valamely behozott áruért — fizetési kötelezettségben vannak. Most tehát csak az állam által felállított Devizaközpontnak, illetve a Devizaközpont által megbízott bankoknak van joguk idegen pénzeket venni és eladni.

Valuta alatt általánosságban a tényleges idegen pénzt (tehát nem a váltót és csekket, hanem magát a dollárt, szokolt, leit stb.) szokták érteni, ez a szóhasználat azonban téves. Valuta a pénz értékét jelenti. Például: 1923. januárban 1 métermázsa búza 10.000 korona volt, ma pedig 330.000. A különbség nem azt mutatja, hogy a búza drágult meg, hanem hogy a pénzünk elértéktelenedett, azaz: romlott a valutánk. A va-

Képek a tenyészállatvásárról.

Balról-jobbra: ifj. Szabó Károly ceglédi kispazda, Cifra Ferenc püspökhátvani kispazda és Cifra Mihály püspökhátvani kispazda bikái, melyeket Hangya-díjjal tüntettek ki. A gazdák a püspökhátvani tejszövetkezet tagjai.

luta tehát a pénz valóságos értékét jelenti; egyrészt azt, hogy mit vásárolhatunk rajta belül az országban, és ez a belső érték — másrészt azt, hogy mit ad érte a külföld — és ez a külső érték. A belső értéket megtudjuk, ha figyelembe vesszük a legfontosabb életszükségleti cikkek árát, a külső értéket megállapítja a külföld, minden napra megjelölve azt, hogy mit ad a koronáért a saját pénzében. Eddig legfontosabb a zürichi jegyzés volt s ott a legutolsó napokban 100 magyar koronáért 0.85 svájci fillért adtak.

A valorizáció a pénz értékének állandósítása. Azt célozza, hogy ha a valutánk romlik, többet kapjon vissza az, aki pénzét betétbe tette vagy kölcsön adta és pedig annyival többet, amennyit a pénz romlott. Búzáértékben a fenti példa szerint 330.000 koronát kellene visszakapni annak, aki tavaly januárban 10.000 koronát hitelezett. Kormányunk a múlt hónapban tért át a valorizációra a takarékkorona bevezetésével. Alapul véték a pénz február 20-iki értékét s mindennap bizottság állapítja meg, hogy milyen változás történt a valutánk értékelésében és eszerint mennyivel drágább vagy olcsóbb a takarékkorona.

Ez az intézkedés azonban csak átmeneti. Adig van rá szükség, míg a Jegybankot megcsinálják. A Jegybank az ország legfőbb bankja, amely egyedül van feljogosítva arra, hogy bankót nyomasson és bocsásson forgalomba. De viszont erre szigorú szabályok vannak és a Jegybanknak nem szabad több pénzt forgalomba hozni, mint amennyi fedezete, illetve vagyona van, részben aranyban, részben váltókban. Nekünk most Jegybankunk nincs, csak egy állami intézet nyomatja az állam kívánsága szerint szükséges bankót. A Jegybank felállításáról most folynak a tárgyalások s ha ez megtörténik, minden bankónak fedezete lesz, a kényszerkölcsön és a külföldi kölcsön rendbehozza az állam pénzügyeit és valutánk romlásától nem kell többé félnünk. Akkor, reméljük, eltűnnek ezek az idegen fogalmak is és búzanemesítésről, állattenyésztésről és művelődésről beszélhetünk a földművelő népek.

Budapest, március 22.

Vakard meg a demokratát, kibujik belőle a vörös. Mindig azt hangoztatják a szociáldemokrata képviselő urak, hogy a kommunista rablógyilkos uralomért nem felelős a szociáldemokrata-párt, mert a kommunistákhoz neki semmi köze sincs. Hiába mutattunk rá, hogy a szociáldemokrata pártból lett 1919. márciusában a kommunista-párt s a szociáldemokrata vezérekből lettek a népbiztosok. Hallani se akarnak róla, hogy Szamuely és Kohn-Kerekes gyilkosságaiért ők feleljenek, legalább politikailag. Váltig tagadják a kommunistákkal való közösséget s követelik a megbocsátást, amnesztiát és a zalaegerszegi internálótábor fölözlatá-

sát. Már többször rácafoztak a szociáldemokrata állításokra a tények, de soha olyan élesen nem, mint az idei március tizenötödikén. A szociáldemokrata-párt márciusi «ünnepet» rendezett a budapesti Petőfi-szobornál s mikor a szociáldemokrata hallgatóság visszatért a városba, a körúton a bolsevista időkre emlékeztető rikoltozásban tört ki. Élítették Kun Bélát, Károlyi Mihályt, a proletárdiktatúrát és a «munkás»-kormányt. A tömeg élén egyszerre megjelentek a galíciai suhancok, akik a rendőrök ellen uszították a bolsevizmus alatt is pórázukon járó proletárokat. Persze a rendőrök egykettőre szétverték a pillanatok alatt szociáldemokratákból kommunistákká változott csöcseléket s más baj nem történt. De fennmaradt két nagy tanulság: A polgárság (s ebbe beleszámítjuk a hazafias munkásokat is) legyen készen, hogy megvédje szabadságát. Másodszer pedig: beszélhetnek az elvtárs képviselők, csak nem lesz a kommunistából más, ha mindjárt demokratának hívják is — ideiglenesen.

*

A szövetkezeti úton — boldogul a földmunkás. Március idusán tartotta a csongrádi földmunkás-vállalkozó szövetkezet — félezer taggal — első közgyűlését, melyen a két első évre tekintett vissza. Az eredmény meglepően nagy sikerre mutat. A kubikosok Schandl Károly földművelésügyi államtitkár kezdeményezésére szövetkezetben tömörültek, hogy a magánvállalkozói tőkével fölvegyék a versenyt s a vállalkozói nyereséget is biztosítsák maguknak. Azóta öt ilyen szövetkezet működik. A csongrádiak két év alatt majd 100 millió korona vagyont gyűjtöttek azonfelül, hogy a munkabéruk legtöbbször a legjobb volt s a munkabéren kívül, most a közgyűlésen 15 millió munkabérpótlékot kapott minden tag, aki a szövetkezeti munkákban résztvett. A csongrádi kubikosok szövetkezetének sikere korszakalkotó. Méltán mutatott rá ezernyi munkás részvételével megtartott gyűlésükön képviselőjük Schandl Károly államtitkár, hogy — ha ezen az úton halad a közgalom — nemokára kitűnik, hogy a szociális kérdést nem a politikai harcok, hanem a szövetkezeti eszme fogja megoldani, mely függetlenül polgárrá teszi a munkást is.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A külföldi kölcsön körüli tárgyalások foglalkoztatták ezen a héten a közvéleményt. A kormány Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével naponta tárgyalta a gazdasági újjáépítés programját és az időközben elkészült új költségvetést, amely az aranykorona alapulvételével két és féltre megállapítja az államháztartás rendjét. Legfontosabb mozzanata ezeknek a tárgyalásoknak az, hogy

a népszövetségi bizottság elismerte a mezőgazdaság fontosságát Magyarországon.

A bizottság ugyanis meghallgatta nemcsak a kormány tagjait s a politikai élet vezető egyéniségeit, hanem az összes gazdasági érdekeltségeket is, így elsősorban a magyar mezőgazdaság képviselőit. A bizottság tagjai maguk is többnyire mezőgazdasági érdekeket képviselő országok fia, s így jól tudják értékelni azt a fontos szerepet, amelyet a mezőgazdaság Magyarország életében betölt. Éppen ezért a tanácskozásokon elhatározták, hogy a mezőgazdasági érdekeltségeknek az újonnan felállítandó magyar jegybanknál megfelelő részesedést nyújtanak s

a jegybank részvénytőkéjének nagyrészét a magyar mezőgazdaság körében fogják elhelyezni.

Képek a tenyészállatvásárról.

Balról-jobbra: Nagy István széchenyihalászi kiscgazda, Korita Mihály püspökhatvani kiscgazda és Jankó Bálint orosházi kiscgazda bikái, melyeket részben elismerőoklevéllel, részben Ftangya-díjjal tüntettek ki.

A népszövetségi bizottság munkája most már vége felé jár. Néhány nap múlva befejezik a tanácskozásokat és jelentést tehetnek a Genfben székelő népszövetségi bizottságnak a budapesti munkálkodás eredményéről. A kormány is rövidesen a nemzetgyűlés elé terjeszti a szükséges felhatalmazási javaslatokat, hogy a külföldi kölcsön felvételéhez a törvényhozási hozzájárulást elnyerje.

A hosszabb időn keresztül betöltetlen *pénzügyi és igazságügyi tárcák* közül az előbbiben még mindig nincs döntés, ellenben

kinevezték az új igazságügyminisztert Pesthy Pál kiscgazdapárti képviselő személyében.

Pesthy Pál a nemzetgyűlés alelnöke volt eddig, s közszerepetben és köztiszteltetben álló tagja a többségi pártnak. 1873-ban született a tolnamegyei Uzborjánon, ahol atyja földbirtokos volt. Középiskolai tanulmányait a bonyhádi és selmecbányai főgimnáziumban végezte, majd a budapesti és berlini egyetemeken hallgatott jogot és Budapesten szerezte meg az ügyvédi és bírói oklevelet. Jelenleg királyi kúriai bírói címmel felruházott törvényszéki elnök. Sokat utazott külföldön és különösen Németország, Dánia és Olaszország igazságügyi viszonyait tanulmányozta. A kiscgazdapárt programjával választotta meg a gyönki kerület, amelyet ma a Házban képvisel. A nemzetgyűlésen különösen az igazságügyi és földmívelésügyi kérdésekben történt felszólalásai keltettek fel-tűnést. Népszerű és köztiszteltetben álló tagja úgy pártjának, mint a parlamentnek, ahol mint a nemzetgyűlés alelnöke a Ház összes tagjainak szimpátiáját és rokonszenvét nyerte meg konciliáns magatartásával és a házszabályok lojális kezelésével.

Még egy másik érdekes kinevezés is történt a politikusok között, nevezetesen

Vass József népjóléti minisztert a pápa őszentsége kalocsai nagyprépostja nevezte ki.

Vass József ezzel díszes főpapi stallumot foglal el, emellett azonban továbbra is megtartja miniszteri tárcáját és nem távozik a politikai térről.

A nemzetgyűlésen a korona értékcsökkenésének megakadályozásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A kisebbségi pártok élesen támadják a javaslatot, a többség soraiból azonban komoly és tartalmas felszólalások keretében mutatnak rá a javaslat szükségességére. A kiscgazdapárt tagjai közül különösen *Órffy Imre, Görgey István* és *Csontos Imre* mondtak figyelemreméltó beszédet.

Órffy Imre határozottan megvédte a magyar agráriusok érdekeit

és rámutatott, hogy a kényszerkölcsön körül a szőlősgazdákat engedelményben kell részesíteni. A szőlősgazdákat különben még az az interpelláció is érdekli, amelyet a többségi pártból *Széchenyi Viktor* gróf terjesztett elő a szénkéneljárásról. Nagyatádi *Szabó István* földmívelésügyi miniszter válaszában megnyugtatta a gazdatársadalmat, hogy a *szénkéneljárást messzemenően biztosították.*

+MEZŐGAZDASÁG+

Az istállótrágya kihordása és elteretése.

Irta: Villax Ödön.

A trágyázásnál a leggyakoribb baj az, hogy egyrészt a kihordandó és alászántandó trágya nem egyformán érett, másrészt az elteretetés egyenletlenül történik.

Az egyenetlen érésű és teretetésű trágyával földünk táperéjét is egyenetlenné tesszük. Sok «buja folt» lesz rajta, ami részben a kapásnövényeknek is árt, de különösen a gabonának. A foltok helyén a gabona esetleg megdül, későbbben érik s vagy zölden kell aratni, vagy túléretten; ha pedig az egész tábla érését akarjuk megvárni, akkor egy jó része ki fog peregni.

Tehát arra törekedjünk, hogy trágyázás alkalmával földünk minden részét egyforma jó táperőbe hozzuk. Hogy pedig ezt megteheszük, két dologra kell különös gondot fordítani. Természetes a helyes trágyakezelést föltételezve az egyik az, hogy *táblánkra mindig egyforma érésű trágyát hordjunk, a másik pedig az, hogy az elteretetés egyenletesen történjen.*

Azt tudjuk, hogy a trágyát öntözni és tipratni kell, hogy a levegőt kiszorítsuk s ezáltal az értékesebb anyagoknak a levegőbe való illanását megakadályozzuk s ugyancsak az öntözés és tipratás (nyomás) által a trágya lassankinti korhadását, érését is előmozdítjuk, ezen éréshez pedig bizonyos idő szükséges. Tehát már ebből is láthatjuk, hogy a trágyatelepre későbbben hordott trágya későbbben is fog érni az előbb kihordottnál. Tehát a telepre bizonyos csoportonként, pásztánként hordjuk istállónkból a trágyát, úgy hogy a földre való kihordás is ebben a sorrendben történhessen. Legfeljebb a pászta legtejetét dobjuk félre, hogy érlelődjön még, mivel az a levegővel érintkezve, nyomás nélkül még nem tudta azt az érési fokot elérni, mint az alatta levő.

Kihordani legjobb az úgynevezett érett trágyát, vagyis amikor már a szalma is egész barnaszínűvé válik s már kezd foszladozni, de még eléggé felismerhető benne.

A másik dolog pedig az egyenletes eltergetés. Nagyon sokan csak a kocsí hátuljáról mindjárt kiszórják a trágyát. Hát az helytelen, mert így egyenletesen eltergetni nem lehet. Igen nagy gyakorlatának kell már akkor az illetőnek lenni, de még akkor is csak kivételes alkalommal tegyük meg a közvetlenül kocsiról való tergetést.

A trágyát előbb kupacokba rakjuk, amelyeknek a helyét előzőleg vagy egy kapával, vagy más módon megjelöljük. Ha azonban elég gyakorlottságunk van, úgy is csinálhatunk, hogy a kocsí végébe csinálva az első kupacot, annyira meggyünk előre, hogy a következő kupac az előbbtől éppen olyan távolságra legyen, mint a kocsí és a ló hossza együttvéve. Azért veszem mindjárt ezt a távolságot, mivel ez a hosszúság igen megfelel a kupacok távolságának. (Ha hosszabbra vennék a kupacok helyét, az eltergetés nem lenne oly egyenletes.) Másrészt ez a mérték kéznél is van s amíg a gyakorlatba bele nem jövünk, addig az egy egy kupac lehányása után a következő kupac helyét, a lovak elé dobott egy villa trágyával meg is jelölhetjük. Később, mikor már egy pár sort kiraktunk, ez felesleges is, mert már a többi kupac is mutatja a helyet. A kupacok tehát egymástól minden irányban 6 méter távolságra vannak, az eltergetés tehát akkor a kupacotól számított minden irányban 3–3 méterre történjék. A legelső kupac, illetve a legelső sor kupac is tehát a tábla széleitől 3 méter távolságra van. A kupacok lerakásánál csak arra vigyázzunk, hogy azok egy sorba kerüljenek.

Hogy pedig mekkorára csináljuk a kupacokat, mindig az mondja meg, hogy milyen erősen akarunk trágyázni. Kat. holdankint 6–6 méterre 150 kupacot lehet rakni, tehát ha egy szekérral kiviszünk átlag 10 mm. trágyát, úgy gyenge trágyázásnál egy szekérből 10 kupacot, közepes trágyázásból nyolc, erős trágyázásnál pedig hat kupacot csináljunk.

Egy másik kérdés most már, hogy a kupacokat rögtön elteregessük-e? Erre nézve azt mondom, hogy különösen melegebb időjáráskor a kupacokat el kell tergetni s az eltergetés után azonnal alá kell szántani. Ha eltergetni vagy alászántani nem tudjuk mindjárt, inkább várjunk egy kicsit a kihordással, mert ha kupacokban van a trágya, úgy az eső kimossa a tápanyagokat s a kupacok helyén buja foltok keletkeznek, minek káros voltáról már szóltam, ha pedig eltergetjük s nem szántjuk azonnal alá, akkor még a jól kezelt trágyából is elillanik a tápanyag.

Télen, mikor hidegebb időjárás uralkodik, hosszabb ideig is hagyhatjuk kupacban, csak arra kell nagyon vigyáznunk, hogy így eső ne érje, nehogy buja foltok keletkezzenek. Ha lehet, teregessük el s azon legyünk, hogy még a melegebb időjárás előtt szántuk alá.

Most még azt akarom megemlíteni, hogy homokos talajon érettebb, kemény, kötött talajon pedig szalmásabb trágyával trágyázzunk. Az oly növények alá, melyek korán, márciusban kerülnek vetésre, lehetőleg a nyáron vagy ősszel, a későbbben vetés alá kerülő növények alá pedig ráérünk télen is trágyázni.

A búza és az árpa koromüszöge.

Irta: Varga Ferenc dr.

Gabonanemünk veszedelmes kártevői a különböző üszöggombák, amelyek évenként tetemes kárt okoznak a gazdának és közvetve az országnak.

A búzának és árpának egyik ilyen üszögbetegsége a korom- vagy porüszög, amelyek előidézője a búzán az Ustilago tritici, az árpán az Ustilago nuda nevű gomba. Kalászhányáskor úgy a búza, mint az árpa között találunk egyes feketeszínű, a kalászkákban a magvak helyén fekete port tartalmazó kalászokat (1. és 2. kép), amelyek érintésre felpattannak és fekete porból álló tartalmuk szétszóródik. A fekete por szétszóródása után a kalászból csak a tengely és azon levő virágzati roncsok maradnak hátra.

A fekete por, amely a gabonaszem helyett fejlődött, az üszöggombának egyik szaporító szerve: az üszögspóra, vagy röviden csak spóra (3. kép). Minden egyes üszögspóra kicsi, 0,005–0,007 mm. átmérővel bíró egysejtű képlet, amelynek falán megfelelő nagytással vizsgálva, apró fekete pontokat látunk. Ezeknek a porzás, azaz kihullása rendszeren a virágzás idején szokott bekövetkezni. Így közülük egyesek a szél útján rá kerülnek a szomszédos virágzó kalászokra s azokat fertőzik. A bibére került üszögspóra ott csírázni kezd: minden egyes sejt oldalán egy kis gombafonál, a csíratömlő fejlődik, amely behatol a leendő gabonaszembe és ott, mint kis rövid gabonafonál marad meg a mag csírázásiáig. Az ilyen fertőzött szem megéri anélkül, hogy külsőleg a legcsekélyebb változást is észrevehetők, vagy bármiben is különbözne az egészséges gabonaszemtől. De a belőle fejlődő kalászban nem sok öröme fog telni a gazdának, mert annak minden egyes szeme üszögös lesz. Az ilyen magvakból fejlődő növény belsejében ott él, tovább növekszik a gabonafonál és csak akkor vesszük észre jelenlétét, ha kalászhányáskor megindul mag helyett az üszögspóra fejlődés a kalászban. Az ilyen fertőzött tülök legfeljebb csak abban különböznek a nem fertőzöttektől az üszögspórák kialakulása előtt, hogy néhány nappal előbb hányják kalászsukat úgy, hogy mire a többi virít, arra már kifejlődhessen bennök az üszögspóra és fertőzhessen szomszédait.

Mint hogy a koromüszög a vetőmaggal kerül a búza földre, azért a vetőmagot kell megfelelő módon kezelni, ha a betegség ellen védekezni akarunk. Mint hogy a gomba bent él a magban, annak megölésére olyan módszert kellett kieszelni, amely ne legyen ártalmára a gabonaszemnek, ne tegye tönkre annak csírázókéességét. Ezt legjobban és legolcsóbban a melegvíz fürdetéssel érjük el, amelyről azonban meg kell jegyezni, hogy csak úgy eredményes, ha az alább ismertetendő eljárásnál úgy a fürdő hőfokát, mint a fürdetés idejét szigorúan betartjuk.

A lazán (legfeljebb háromnegyed részig) megtöltött gabonászsákokat 4 óra hosszat 20–30° C hőmérsékletű vízben fürdetjük. Nem szabad a gabonát zsák nélkül fürdetni, mert úgy nem lehet az egész mennyiséget egyszerre kivenni az előfürdőből és a tovább fürdetett magban esetleg már megindulhat a csírázás. Ezen idő alatt, az említett hőfokon a vetőmagban levő üszöggombafonál fejlődésnek indul és itt van a legkedvezőbb pillanat arra, hogy azt megöljük anélkül, hogy a gabonaszemben bármily kár esnék. A 4 óráig áztatott gabonát 10 percig, de sem hosszabb, sem rövidebb ideig, 52° C melegvíz hatásának tesszük ki. Még pedig olyan módon, hogy készítsünk egy másik kádba 54° C vizet és a zsákot abba merítjük és többször ide-oda lóbaljuk. Az 54° C víz lehül esetleg 50° C-ra, akkor azt óvatosan hozzáöntött melegvízzel 52° C melegítjük fel. A 10 perc idő eltelével, amely idő elegendő ahhoz, hogy az üszöggombafonalat az 52° C meleg megölje, a zsákot kiemeljük és rögtön hidegvízben egyszer-kétszer leöblítve lehűtjük, majd a gabonát száradni vékonyan eltergetjük.

Mint hogy az ismertetett fürdetés nagy lelkiismeretességet kíván, úgy a tartamot, mint a fent említett hőfokoknak szí-

1. kép.
Üszögös búzkalász.

gorú betartását illetőleg is, azért Dániában, ahol más fajta üszögbetegségek ellen is melegvíz fürdetéssel védekeznek, ami tekintettel a más üszögbetegségek ellen használt pácóliszereknek magas árára, nálunk is gazdaságosnak ígérkezik, a melegvíz fürdetést szövetekezeti alapon gépekkel és gyakorlott személyzettel oldották meg.

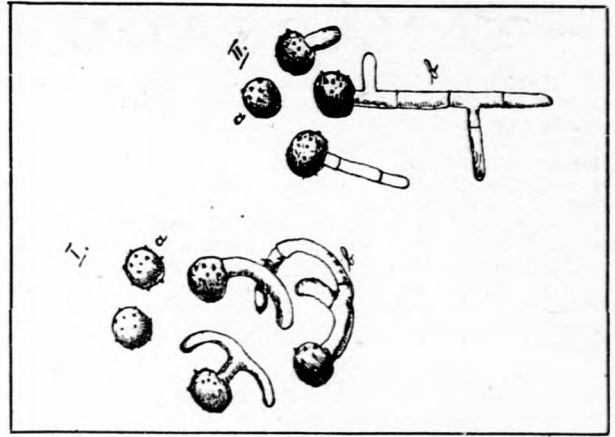
Szabad-e a szuperfoszfátot és mésznitrogént összekeverni kiszórni? Szuperfoszfát volt mindenkor a magyar gazda legkedveltebb és igen helyesen leginkább használt műtrágyája. Ha emellett a talaj még egyéb növényi táplálóanyagok pótlására is rászorult, a háború előtt válogatható különböző nitrogén és káli trágák között. A nitrogéntrágák közül ma még leginkább mésznitrogént lehet kapni, ezért gyakran fordulnak hozzánk azzal a kérdéssel, hogy szabad-e azt a szuperfoszfáttal összekeverni és úgy kiszórni? Ha ezt a kétféle mesterséges trágyaszert összekeverjük, a keverék 1–2 óra alatt tetemesen felmelegszik (3–41 C°-al is), ezután pedig csakhamar újra lehűl. Eközben azonban értékes növényi táplálóanyagokban lényeges változás állott be. A szuperfoszfát azért hat olyan gyorsan, mert foszforsavtartalma vízben oldható, a növények könnyen felvehetik. A mésznitrogénnel összekevert szuperfoszfát ezt a tulajdonságát elveszti, amint mondják «visszamegy». A visszament szuperfoszfát trágyaértéke azért nem vészett el, de csökkent, mert foszforsavtartalmát a növények nehezebben tudják felvenni. *Nem célszerű, sőt határozottan hiba a szuperfoszfát és mésznitrogén összekeverése.* E két mesterséges trágyaszert együttes alkalmazásának legmegfelelőbb módja az, hogy a vetés előtt 8–14 nappal kiszórjuk és befogaszoljuk a mésznitrogént, a szuperfoszfátot pedig közvetlenül a vetés előtt — ha van sorbetrágyázó vetőgéppünk akár azzal, a vetéssel egy munkával — alkalmazzuk. *Bittera dr.*

A hőkozta betegségről. A napfény nemcsak életető meleg és fényt ad, de veszedelmes betegségeknek is lehet okozója, ha az igen erős hősugárzás ellen nem tud védekezést találni az ember vagy állat. Az erős hő által okozott betegség a *hőguta és napszúrás*. Hőguta alkalmával a szervezet majdnem egész terjedelmében meg van támadva, azaz majdnem az összes szervek kórosan elváltoznak, a napszúrás csak az agyvelő megbetegedésében nyilvánul. A zsírosfát, nagyobbtestű, vastagbőrű állatok sokkal jobban ki vannak téve ezen bántalmaknak, mint a vékonyabb, szikárabb szervezetű, vékonybőrű állatok. Ennek okát alabban kell keresni, hogy a hő magasabb hőmérsékletű helyektől az alacsonyabb hőmérsékletű helyekre igyekeznek áramlani. Az állat sejtejei is termelnek bizonyos mennyiségű hőt s ha hőfőlösleg mutatkozik, azt igyekeznek átadni a környezetnek. Ha azonban a környező légkör jóval magasabb hőmérsékletű, mint az állat hőmérséklete, nemhogy nem veszi fel az állati szervezetben feleslegessé vált hőt, hanem még gyarapítja s így a szervezetben *hőrekedés* áll be. Ez a főhalmazódott hőmennyiség sokszor 4–5 fokkal is képes felemelni a test hőmérsékletét. Ennek következménye az eszméletlenség, görcsök, hányás, végül gyors elhullás. Belső elváltozások: a szív vizenyőssé válik, máj, vese elzsírosodik. A napszúrásnál eleinte izgatott az állat, majd lehangoltság jelentkezik, bágyadt lesz, görcsök, mozgási zavarok lépnek, végül itt is gyors elhullás áll be. Néha azonban a halál hosszas kínföld után következik be. Ez utóbbi esetben az agyvelő bővérű lesz, elgyenyedik. A hizott sertés és a ló igen érzékenyek a hőkozta betegségekkel szemben. Lélanólkutyák, melyek nem tudnak ár-

2. kép.

Üszögös árpakalász, a baloldalon a spórák kihullása előtt, jobboldalt utána.

3. kép.

I. A búza koromüszög gombájának üszögspórája. II. Az árpa koromüszög gombájának üszögspórája, a) csírászás előtt, b) csírászás közben. (Ezerszeres nagyítás.)

nyékba menekülni, valamint vonatban szállított állatok gyakran hullanak el e betegségekben. Hogy tehát a bajok fellépését elhárítsuk, az állatokat nagy melegben rendszeresen fürdessük, locsoljuk s adjunk alkalmat, hogy a nap heve ellen árnyékos fák védelmében kereshessenek menedéket.

Terjed a nemesített vetőmagvak használata. A magyar gazdák belátták, hogy ha nemesített vetőmagot használnak, akkor ugyanazzal a fáradtsággal sokkal jobb terméseredményt érnek el, mint eddig. A földművelésügyi minisztérium, hogy a terméshozamok fokozása szempontjából oly nagy jelentőségű nemesített vetőmagvak használatát a kisebb gazdák körében is megkedveltesse, az 1923. év tavaszán 900 métermáza nemesített sörárpa, 1100 métermáza nemesített tengeri, ősszel pedig 14.000 métermáza nemesített őszi búzavetőmagot osztott ki apró tételekben. A vetőmagot a gazdák ugyanannyi sajáttermésű árpáért, illetve tengeriért cserébe kapták, a szállítási költség és a kiosztással kapcsolatos egyéb költség pedig az akció terhére számoltatott el. A minisztérium a nemesített vetőmagvak kiosztását a jövőben is folytatja és ebben az évben mintegy 2500–3000 métermáza nemesített sörárpa, 1500 métermáza tengeri és 10.000 métermáza őszi búzavetőmag kiosztását vette tervébe. A mozgalmat ezenkívül kiterjeszti a nemesített kender- és lenvetőmagokra is. Hasonlóképp bizalommal fordulhatnak a kisgazdák nemesített vetőmagért a Hangyához (Budapest, Boráros-tér 2.), mely a nemesített magvak terjesztését ugyancsak programjába vette.

A méhek vásárlása. Kezdő méhész sohase ősszel, hanem tavaszal vásároljon méheket. Ugyanis a teletelés gondjai még a jártas méhész tudását is próbára teszik, annál inkább kockázatos ez a kezdő méhész tapasztalatlansága mellett. Legértékesebbek az olyan méhesaládok, melyeknek anyja fiatal, melyben sok a dolgozó és amelyik kelő mennyiségű léppel is rendelkezik. Ha az anyának szárnyvegei még nem töredeztettek, ha sűrűn petéz, akkor még fiatal az anya. Raj vásárlásánál azt tartsuk szemelőtt, hogy legalább legyen egy kg. súlyú; ennél könnyebb rajok túlságosan gyengék és csak gondos etetés mellett lehet őket felnevelni.

A szakaszos legeltetésről. Egy Argentiniából visszajött magyar ember azt az okos tanácsot adja Debrecen város tanácsának, hogy ne engedje a Hortóbágy füves rónáját a gulyákkal és nyájjakkal szélteben-hosszában szabadon jártni, hanem — argentiniai mintára — kerítettessen be kisebb területeket és egy következő szakaszon csak akkor engedje meg a legeltetést, ha már az előző teljesen le van legeltetve. A szakaszos legeltetés eszméje nem Amerika szülőtte. Az európaiak (németek, hollandusok, dánok, angolok) már régóta gyakorolják. Csodálatos, hogy jó példájuk már eljutott a földteke másik felére, de hozzánk — a közvetlen szomszédságba, még nem. Pedig a példa követésreméltó! Ha ugyanis a legelő állatok nap-nap után az egész legelőterületet bejárhatják, akkor nap-nap után az egész területen le-lecsipik a jó füvek legkisebb sarjadékát is, nap-nap után letiporják a kelő füvet és a rosszabb füvet érintetlenül hagyják annak reményében, hogy a legelő más helyén jobbat is sikerül találni. Mi lesz ennek természetes következménye? Az, hogy az állandóan csipdesett és tiport értekes füvek egyszer csak elpusztulnak, míg a rossz füvek zavartalanul virágznak, felmagzanak és így évről-évre nagyobb részt foglalnak le a legelőn.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Testvéremtől megvásároltam 7 millió korona vételárért 4 hold földet, melyet özvegyi hasznélveztet terhel. A 7 millió vételár után az illetéket azonnali lefizetnem az adóhivatalban. Most kaptam egy fizetési meghagyást, mely szerint az illetéket 11 millió korona után kell megfizetnem. Jogos-e ez a kivétel, vagy sem? (Sz. F., Tiszapalkonya) — Felelet.* A pénzügyi hatóságoknak meg van újabbban az a törvényes joguk, hogy ha a bevallott illetékötelek érték a forgalmi értéknek kisebbnek látszik, becslés alapján állapítsák meg az illeték alapját. Valószínűnek látszik, hogy a bemutatott szerződésből nem tűnt ki és így az adóhivatal tudomására nem jutott, hogy az ingatlan hasznélvezteti jog terheli és ez csökkentti annak forgalmi értékét. A fizetési meghagyás ellen az ott megjelölt időben éljen jogorvoslattal és érvényesítse ezt a körülményt.

Kérdés. *Oltóviaszkot hogyan készíthetek? (K. L.) — Felelet.* 3 rész gyantát, 1 rész viaszot, 1 rész fagyút összeolvasztunk és ezután kevés borszeszt adunk hozzá.

Kérdés. *Kályhafényesítőszert hogyan készíthetek? (L. M.) — Felelet.* 7 deka gumiarabikumot 1 liter vízben feloldunk és az oldatot szitán átsűrjük. Ezután annyi alumíniumot keverünk hozzá, hogy a kívánt színt érjük.

Kérdés. *A rám kivetelt kényszerkölsönt súlyosnak tartom és nem tudom megfizetni. Mit csináljak? (6124. sz. előfizető.) — Felelet.* Kérvénnyel forduljon a pénzügyigazgatósághoz. A kérvényre bélyeg nem kell, de hozzá bizonylatot csatol, arra 5000 koronás bélyeg kell.

Kérdés. *Bognármester vagyok és saját részemre házat építek. Kell-e ez után forgalmi adót fizetni? (G. J.) — Felelet.* Nem, ha saját maga építi. Ha mégis követelnék, úgy felebbezze meg a pénzügyigazgatósághoz. Annak határozata ellen panasszal élhet a közigazgatási bírósághoz.

Kérdés. *Méhviaszkot mire használhatok fel? (K. F., Domb-rád.) — Felelet.* Műlphézz, oltóviasznak (a recept e szám másik tanácsadójában), padlóviasznak, nehéz pecsétviasznak és sok más célra használják, cipőkrémhez nem igen használják. Egy ilyen recept a következő: 3 kg. karnabuaviasz, 3 kg. cerezin, 1 kg. sárga méhvasz, 0,5 zsírfekete, 30 kg. terpentinolaj. Rendelje meg kiadóhivatalunkban az «Ipari vegyészeti» c. könyvet, ahol bő útmutatást talál.

Kérdés. *Emdeni lúdtójas és páva hol szerezhető be? (K. I.) — Felelet.* Emdeni lúdtójas kapható Bogyay Elemér földbirtokos baromfifenyészetében Sárospatakon. Páva esetleg beszerezhető a budapesti állatkertből, méltóztassék annak az igazgatóságához fordulni.

Kérdés. *1. Állami szőlővesszőért hová kell folyamodni? 2. Fejérmegye melyik szőlészeti és borászati felügyelőséghez tartozik? (K. S.) — Felelet.* 1. Állami szőlővessző engedélyezését az illetékes szőlészeti felügyelőség útján a földmívelésügyi minisztertől kell kérelmezni. Véleményünk szerint ez évben már elkészült. 2. Fejérmegye a budapesti szőlészeti és borászati felügyelőséghez tartozik.

Kérdés. *Arankamentes lóheremag, nemesített elismert burgonyavetőgumó hol szerezhető be és mi ez utóbbinak az ára? (Egy előfizető.) — Felelet.* Arankamentes lóheremag beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének növényosztálya útján (Budapest, VI., Alkotmány-utca 24). Nemesített és elismert burgonyavetőgumót legcélszerűbb a Hangya-szövetkezet, illetve kirendeltsége útján beszerezni, ára a rendes piaci ár + 50 százalékos felár. Ettől a befektetéstől nem kell megijedni, mert ez már az első évi terméstartóblennel megtérül.

Kérdés. *Plymouth-tojás hol szerezhető be? (B. M.) — Felelet.* Plymouth-tojás beszerezhető Tömör Arthur gazdaságából Adony (Fejérm.) vagy Aranka László intéző baromfifenyészetéből Hajdútelelén.

Üzenet a könyvrendelőknek. *Piros bugyelláris* népszínmű portóval 9200 korona. *Ipari Vegyészeti* című könyv portóval 30.800 korona, az árváltozás fenntartásával utánvételes küldéssel.

A **Schadek Antal**-féle epagyógszappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágpórus ellen. **SZEPLŐ**, májfolt és bőrelszíneződés ellen egyetlen szer a **Pigment kenőcs**. A **SZÉNSAVASFÖLD** teltebbé, üdévé, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: **Schadek Antal** kozmetikai műtermében, VII., Váci-u. 12. felem.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A mezőgazdasági érdekképviseletek vezetői tárgyalást folytattak a kölcsönbizottsággal.

A Népszövetség Budapesten időző bizottsága megkezdte a különböző gazdasági érdekeltségekkel a tanácskozásokat és elsősorban a mezőgazdasági érdekeltségek vezetőit fogadta. A bizottság előtt megjelent **Somssich László** gróf, az OMGE, **Bernáth István**, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, **Dömötör László**, a Hangya igazgatója és **Horánszky Dezső**, az OKH vezérigazgatója, akik részletesen föltárták a gazdatársadalomnak a kölcsönüggyel kapcsolatos kívánságait. **Somssich László** gróf előadta, hogy a gazdatársadalomnak régi törekvése, hogy megfelelő szerepet nyerjen a Jegybank irányításában. A Jegybank szabályzataiban biztosítani kívánják, hogy a gazdák az eddigi három hónapra szóló váltók helyett **hat és kilenc hónapi lejáratú váltóhitelet kapjanak**. **Somssich László** gróf ezenkívül a gazdatársadalom egyéb kívánságait hangsúlyozta. A Népszövetség bizottságának tagjai válaszukban kijelentették, hogy a **legnagyobb megértéssel vannak a mezőgazdaság érdekei iránt.**

Védekezés a járványos elvetelés ellen.

Az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület** állattenyésztése és állategészségügyi szakosztálya az elmúlt héten ülést tartott, melynek egyetlen tárgya **Hutyra Ferenc dr.**, az állatorvosi főiskola rektorának előadása volt a **járványos elvetelés elleni védekezésről**. Az előadó rámutatott arra, hogy újabbban ez a baj országszerte erősen terjedt, úgy a tehén-, mint a sertésállományban. A védekezésnek elsősorban a **fertőzés megakadályozására és a ragályanyag megsemmisítésére kell irányulnia**. E végül ügyneli kell arra, hogy újonnan beszerzett állat ne hurcolja be a bajt. Fontos természetesen, hogy állatorvossal kezeltesük az állatokat. Az alkalmazott védőójtások ismertetése után a sertések és kancák elvetését ismertette. Végül hangoztatta, hogy az utóbbiaknál a takarmány és ivóvíz megváltoztatása bizonyult legcélszerűbb eljárásnak, a védőójtásnak itt nagyon kétséges az értéke.

Takarékkorona-betétek a Hangyában.

A takarékkorona elszámolási rendszert a «Hangya» szövetkezet is bevezette és a központ, valamint a vidéki «Hangya» kirendeltségek már takarékkorona befizetéseket is elfogadnak. A takarékkorona-betétek mellett úgy a «Hangya» központ, mint vidéki kirendeltségei, valamint a szövetkezetek áruelőlegpénztárai továbbra is elfogadnak papirkorona-betéteket. A hosszabb időre folyószámlára elhelyezett nagyobb összegek után az intézet a befizetőknél az általánosan nyugtolt kamatnál magasabb kamatozást is biztosít.

Tanyai kiállítás Gárdonyi Géza emlékére.

A Szeged alsótanyai tanítótestület **Alsóközponton** országos jelentőségű kiállítást rendez május hónapban. Bemutatják az alsótanyai népviseletét, a magyar tanyai nép kulturális életét, háziiparát és népművészetét. Bemutatásra kerül a tanyai iskolázás ügyének ötvenéves fejlődése is. A kiállítást a magyarság halhatatlan tanítójának, **Gárdonyi Gézá**nak, emlékére a szegedi Tanítóképzőiskola javára rendezik.

A kormány löszabadította az állatkivitel.

A pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki azokról az árukról, amelynek kiviteléhez ezentúl külön engedély nem szükséges. Ezek a következők: étkezési bab (1924. szeptember 1-ől), liszt- és őrlemény, cukorrépa, széna, ökör, bika, tehén, növénydékmarha, borjú, juh és kecske, bárány és gödölye, sertés, öszvér és szamár, vad és szárnyasvad is, eleven, sertéshús, tejkonzerv, len és kender, gyapjú, szerszámfa és előkészített hordófa.

Akinek eladó ménje vagy méncsikója van, jelentse be a földművelésügyi minisztériumnak.

A földművelésügyi miniszter felhívja azokat a tenyésztőket, akiknek saját nevelésű, jó származású, korukhoz képest jól fejlett, erős csontozatú, szabályos testalkatú, 1—3 éves eladó méncsikók, illetve 3—10 éves ménjeik vannak, hogy azokat legkésőbb március 25-ig a földművelésügyi minisztériumnak jelentse be. A beadvány 10.000 koronás okmánybélyeggel látandó el, illetve együttes bejelentések esetén annyszor 10.000 koronás bélyeggel, ahány a bejelentők száma. A beadványban pontosan feltüntetendő a hely, város, község, puszta, utolsó posta, vármegye, ahol a méncsikók vagy ménnek vannak, a csikó fajtája, származása (apa, anya), kora, színe, magassága, eladási ára.

A XXXIII. országos tenyészállatvásár és gépkilállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület országos tenyészállatvásárra és gépkilállításra csakúgy eseménye volt az országának, mint eddig. Állattenyésztésünk fejlődésében pedig örvendetes állomás a kiállítás, mert az idei anyag nemcsak messze felülmúlja a tavalyit, de eléri a békebeli színvonalat is. A tenyészállatvásárra 500 darab szarvasmarhát, 1200 drb sertést, 900 drb juhot és 300 drb baromfit hoztak. A tenyészállatok száma harminc százalékkal nagyobb, mint tavaly. Tekintettel arra, hogy Csonka-magyarországnak háromezer községe van, még a most felhozott mennyiség sem elegendő arra, hogy a tényleges szükségletet fedezze. Egy-egy tenyészbika két-három évig szolgál s így a most felhozott 500 darab a háromezer község szükséglete mellett aránylag kicsi. A kiállítás örvendetes jelensége, hogy a kisgazdák mindig többen és többen keresik fel tenyészállataikkal a vásárokat. Eddig sokan félték a költségektől és nem vették számításba azt, hogy ezeken a vásárokon sokkal magasabb árat kaphatnak az állatokért, mint a vidéken. A kiállított anyagot Lickl Károly országos gazdasági főfelügyelő vezetésével tizennyolc tagú bírálóbizottság vizsgálta meg és kétszázötven állatot talált díjazásra érdemesnek. A bíráló eredménye a következő: Gaál József (Pamuk) másfél éves bikája nyerte el a nagydíjat. Első díjat a következő kiállítók nyertek szimmentáli bikáikkal: Mezőgazdasági Ipar Rt. kaposvári bérlete, Bárány Imre (Sérfenyősziget), Festetich Tasziló herceg uradalma (Berzence), Ifj. Pajzs Gyula (Rácalmás). Pirostarka hazai fajtával: Pallavicini György őrgrof uradalma (Mosdós), Elek Ernő (Ujnép), Bárány Imre, Farkas Ferenc (Tetétlen). Tehénnel: a fővárosi tornyosi bérleggazdasága. Úszóvel: Hertelendy Andor (Kutaskozma). Magyar fajtával: Wenckheim László gróf békési uradalma, Sennyey Miklós báró (Páczin), Nozdroviczky László (Dőge). Bivallyal: Festetich Kálmán gróf uradalma (Szilágypuszta), Beleg-kőnyi bérleggazdaság. Borzderessel: Ferenc bajor királyi herceg sárvári uradalma.

Műkedvelő előadás Diósjenőn.

A diósjenői ifjúság énekára és műkedvelő gárdája igen nagy sikerrel adta elő Végh Károly (x) ottani kántortanító «Szent Anyaföld» című négyfelvonásos népszimfóját. Az előadás olyan érdeklődést keltett, hogy többször meg kellett ismételni. A tiszta jövedelmet — majdnem háromszézer koronát — a diósjenői Hangya-szövetkezet javára fordították. A darabot maga a szerző tanította be és rendezte. (Beküldte Ujvári János Diósjenőn.)

A kiállításon a hazai mezőgazdasági gégyárak is résztvettek és bemutatták a mezőgazdasági gépipar nagyarányú fejlődését.

A tenyészállatvásár iránt természetesen óriási érdeklődés nyilvánult meg. A kormányzó, József királyi herceg, a miniszterelnök, és a kormány tagjai többször meglátogatták a vásárt. Rajtuk kívül vidéki birtokosok, kisgazdák, külföldi kereskedők és a fővárosi érdeklődők egész raja tartózkodott állandóan a vásáron.

Dohánytermelők gyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési bizottsága az elmúlt héten B-lacey Géza elnöke alatt látogatott ülést tartott. Az elnök üdvözlő szavai után Fabricius Endre előadó ismertette az 1923. évi dohánytermelés és beváltás eredményét és az 1923. évi termő dohány beváltási árának újabb szabályozását. Az időjárás következtében a nagylevelű dohánylevelek kisebbek lettek, ez a jelenség a kerti dohányleveleknél nem volt észlelhető. A legnagyobb hozamot a budapesti körzetben, ahol 7 métermázsát és a rakamazi beváltókörzetben érték el, ahol a kapadohány holdankint 8-9 métermázsát adott. A dohánytermés legkisebb a jászberényi beváltóhivatalt körzetében volt, ahol a debreceni levelek átlaga holdankint csak 190 kilogramm volt. Egyes gazdák a különböző időpontú beváltás következtében, a búza áralkulása miatt, veszteséget szenvedtek s ezért a bizottság ezek részére bizonyos pótlék engedélyezését kérte a pénzügyi kormánytól.

Mangalicaseressel a nagydíjat Széchenyi Antalné grófné uradalma (Póstelek) nyerte el. Első díjat kaptak kiállított mangalicájukkal a ciszterciták előzállási uradalma, Draskovich István gróf uradalma (Sellye), Károlyi Gyula gróf (Tiborszállás), Csobaj Gyula (Tarcál), Festetich Tasziló herceg, Magyar Kegyes Tanítórend (Orci), Draskovich Iván gróf uradalma, Wenckheim Dénes gróf uradalma (Kertmeg), Csobaj József (Csobaj). Hússertéssel: Magyar-Német Mezőgazdasági Rt. Yorkshirével: Jeszenszky Andor báró (Kölesd-major), Deutsch Gyulai örökösei (Pázmányd), Eszterházy Tamás gróf uradalma (Dévceser). Cornvallal: Gruner Károly (Pötréte).

A Magyar Östermelő R.-T. béruradalma (Simongát) kiállított húsmerinóval a nagydíjat vitte el. Első díjat nyertek posztó- és szövetygapjas merinóval Metternich Klementina hercegnő uradalma (Sárisáp), Hunyady Károly uradalma (Nagylok). Hazai

A kényszerkölcsönre kézzálogkölcsön vehető föl. Az állami kölcsönöleg fölvétele tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendelet kiltásba helyezte, hogy azok, akikre kölcsönöleget vetettek ki, ennek a kölcsönöleget könnyebb befizethetése végett *kölcsönt vehetnek föl*. Ezt a kölcsönt a felek az állami jegyintézet budapesti főintézetétől, illetve vidéki fiókjaitól fogják takarékkorona alapon *kézzálogkölcsön* formájában fölvehetni. A kézzálogkölcsönt csak azok vehetik föl, akikre 200.000 korona, vagy ennél nagyobb kölcsönöleget vetettek ki. Az állami kölcsönöleg első 30%-os részletének befizetésére kézzálogkölcsön nem vehető föl. A második 35%-os részlet befizetésének megkönnyítésére az állami kölcsönöleg 20%-a erejéig s a harmadik, 35%-os, részletre a kölcsönöleg 20%-a erejéig vehető föl kézzálogkölcsön. Azok, akik az állami kölcsön első részletét, továbbá a második részletből a kölcsönöleg 15%-át postatakarék-pénztári csekklapokon földadták, a reájuk kivetett állami kölcsönöleg 20%-át kaphatják az illetékes vidéki állampénztárak, illetve a budapesti kerületi adófelügyelő helyettesek által kiállítandó ideiglenes tanúsítvány leadása ellenében a magyar királyi Állami Jegyintézet budapesti főintézetétől és vidéki fiókjaitól.

Felemlétek a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák járadékát
A kormány rendeletet adott ki a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák ellátásáról szóló rendeletek újabb módosításáról. E rendelet szerint ezután a *hadiözvegyek és hadiárvák igényeinek megállapítása a maguk és hozzátartozóik jövedelmi viszonyaitól nem függ*. Azok az igényjogosult özvegyek és hadiárvák tehát, akik eddig a jövedelmi határra vonatkozó rendelkezések miatt ellátásban nem részesülhettek, ezt *két hónap alatt kérhetik*. A rendelet szerint: 1. *Rokkantjáradékok*: huszonöt százalékos rokkantaknál évi 72.000, ötvenszázalékosnál 216.000, hetvenöt százalékosnál 630.000, százzszázalékosnál 1.440.000 korona. Annak a hadirokkantnak, aki a polgári életben szakképzettséget igénylő foglalkozást gyakorolt, önálló mezőgazda, iparos vagy kereskedő volt, úgyszintén annak, aki altisztí rendfokozatot ért el, ötvenszázalékos keresetképesség-csökkenés mellett 324.000, hetvenöt százalékos mellett évi 945.000, százzszázalékos mellett évi 2.160.000 korona. 2. *Hadiözvegy járadékok*: évi 144.000 korona. Oly egyén özvegye részére, aki szakképzettséget igénylő foglalkozást gyakorolt, vagy pedig önálló mezőgazda, iparos és kereskedő volt, vagy altisztí rendfokozatot ért el, 216.000 korona. 3. *Nevelési pótlék*: minden gyermek után a rokkantak részére megállapított járadék egytizedrésze, az anyátlan hadiárvák részére pedig minden egyes gyermek után az özvegyi járadékok egyötödösze. 4. *Hadiárvák járuléka*: a születlen gyermekek részére évi 115.200 korona. A hadirokkantak házasságkon kívül született gyermekei ellátás szempontjából a törvényes gyermekek egyetként alá esnek, ha az ellátásra igényjogosult apa törvényesítette vagy örökbe fogadta őket. 5. *Elűntek utáni járuléka*: a háborús katonai szolgálat alatt vagy azzal okszerű kapcsolatban elhalt, vagy önhibáján kívül elűnt magyar állampolgár fölmenő ágbeli rokoni és születlen testvérei részére személynként évi 57.000 korona. A rendelet megállapítja a rangosztályba sorozott havidíjasok és havidíjasjelöltek (tiszték, tisztjelöltek) ellátását is.

Huszonötezer holdat csatoltak vissza újabban Csonka-magyarországhoz. A magyar-osztrák új határvonal megállapítása során Magyarországhoz visszakerült területrészeknek magyar községekbe való bekelezése iránt *Traeger Ernő dr.* tanácsos, mint nyugatmagyarországi határbiztos, megkeresést intézett az érdekelte helységekhez. A megkeresés szerint *Csonkamoson, Sopron és Vas vármegyéből, továbbá a Fertő-tó vízterületéből 25.000 kataszteri holddal gyarapodik a magyar községek területe.*

Hangverseny Newyorkban, amelyet — Londonban hallgatnak. Londonban vasárnap a kora hajnali órákban a drótnélküli telefonberendezésekkel ismét kísérletet tettek arra, hogy a brit sziget-csoport előfizetőit összekapcsolják az amerikai állomásokkal úgy, hogy a *kaliforniai és newyorki drótnélküli telefonelőadásokat hallgathassák*. Rövid kísérletezés után *kitünő eredményeket sikerült elérni*. Így például kis idővel három óra előtt a losangelesi programot feltűnően jól hallották, valamivel később pedig a newyorki zenekari és más műsorszámok váltak tisztán hallhatókká.

Influenza utáni köhögést, tüdőhurutot gyógyít Inhalatórium
Asthma Gyógyintézet. Dr. Glück Budapest, Andrásy-út 87. Telefon 123-82.

Tárgyalások kezdődnek Magyarország és Jugoszlávia között. A Jugoszláv kormány elhatározta, hogy megkezdi Magyarországgal a normális szomszédai viszony helyreállítására és a függő kérdések szabályozására vonatkozó tárgyalásokat.

Pályázat a hősök emlékművének megoldására. A balsors által mélyen sujtott magyar nemzet a világháborúban elesett hőseinek emlékművet akar emelni. A Magyar Országos Képzőművészeti Tanács a nemzet által emelendő emlékmű helyének kiválasztása és az ábrázolandó eszme mikénti megoldásának kérdésében módot nyújt mindenkinek a hozzászólásra. A Tanács elnöksége a nemzeti hősök országos emlékművének mikénti megvalósítására tehát ezennel *eszmepályázatot hirdet*. A pályázaton részt vehet mindenki. A beadvány nem lehet több, mint egy oldal és ahhoz legfeljebb egy vázlat mellékelhető. A pályamunka jellegével küldendő be, melyhez a pályázó nevét és pontos lakcímét tartalmazó lepecsételt levél azonos jellegével ellátva csatolandó. A legjobbnak ítélt pályamunka szerzője *egy millió korona tiszteletdíjban részesül*, második díjjal pedig 500.000 koronát adnak ki. A pályázat határideje *május hó elseje*. A pályamunkákat «Eszmepályázat» jelzéssel a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács elnökének címére (Budapest, V., Hold-utca 16.) alá kell küldeni.

A magyarok sorsa Szabadkán. A szabadkai szerb pénzügyőrség minden alapos indok nélkül, egészen egyszerűen megtagadja a határátlépési igazolvány kiadását azoktól a birtokosoktól, kiknek birtokát az «országhatár» kettészelte. A hatóságok ilyen eljárása következtében súlyos anyagi károk érik a kettős birtokosokat, akik ezzel az *eljárással teljesen tehetetlenül állnak szemben*. Hogy honnan érkezett a tiltó rendelet, azt nem sikerült meg tudni, tény azonban, hogy a kettős birtokosok közül néhányan, akiknek elkerülhetetlenül szükséges lett volna magyarországi birtokaik meglátogatása, fűhöz-fához szaladgálnak és orvoslást kérnek. Mindezt ideig azonban mi sem történt, a pénzügyőrség megmaradt továbbra emellett, hogy nem szabad kiadni az igazolványokat.

Az asszony kíváncsiságára az ártatlan férj fizetett rá. Még a román megszállás idején *Paranyás László* zilahi cipész, aki vörös katoná volt, azt az értesítést kapta, hogy feleségét, amikor a románok a községet bombázták, egy gránát összetépte. Paranyás nemokára ezután megnősült, de amikor a kommuné véget ért, egy napon *felkereste őt halottnak hitt első felesége*. Az asszony bigámiaért feljelentette férjét, a katonai bíróság el is ítélte. A büntetés kitöltése után a *másik asszony tett feljelentést a férj ellen*. A most megtartott főtárgyaláson a polgári bíróság előtt beigazolást nyert, hogy *Paranyásnak első felesége maga üzent meg a halálhírt, mert kíváncsi volt, hogy újra megnősül-e az ura?* Ezen az alapon a bíróság az újabb vád alól felmentette Paranyást azzal a megokolással, hogy *ártatlanul került bigámiába*, amelyért különben is már elszenvet a büntetést.

Nagyarányú valuta- és ékszercsempészést fedeztek fel. Március elején a Budapest—bécsi gyorsvonaton a detektívek igazolására szólítottak fel egy fiatalembert, Gampel Istvánt, aki mint vonatkísérő járt állandóan Budapest és Bécs között. A detektívek megmozgatták Gampelt, aki a belügyminisztérium nyomozó osztályának volt egyik alkalmazottja és közel másfélmilliárd értékű részvényt és magyar koronát találtak nála. Gampel elmondta, hogy a pénz és a részvényeket előkelő budapesti kereskedők adták át neki, hogy azokat Bécsbe kivigye. E vallomás alapján a rendőrség előállította a kereskedőket, akik azzal védekeztek, hogy üzleti érdekből akarták gyorsan lebonyolítani bécsi tartozásaik kifizetését és ezért bízták meg a vonatkísérőt az értékek kiszállításával. Későbbi kihallgatása alkalmával Gampel azt is elmondta, hogy a belügyi nyomozóosztály többi detektívje is foglalkozott hasonló csempészéssel. E vallomás alapján kiterjesztették a nyomozást, amelynek folyamán tizenhét detektívet és két magasabb állású rendőrtisztviselőt állítottak elő kihallgatás végett a főkapitányságra. A detektívek közül nyolcan beismerő vallomást tettek s a rendőrség most az így nyert nyomonyomat folytatja a vizsgálatot. A letartóztatott kereskedők és detektívek száma meghaladja a tízet. A nagyarányú és egyre szélesedő valutacsempészési ügy részleteit a rendőrség a nyomozás érdekében még titokban tartja, de valószínű, hogy a közeli napokban már a nyilvánosságot is tájékoztathatja az eddigi eredményekről.

OLVASÓINKHOZ!

A folyton emelkedő drágaság miatt — mi is, mint a többi lap — kénytelenek vagyunk a „**Vasárnap**” képes hetilapunk *árát*, valamint *előfizetési díját* felemelni.

Hisszük, hogy olvasóink megértéssel fogadják a kényszerítő körülmények parancsolta áremelést, annál is inkább, mivel a „**Vasárnap**” így is a legolcsóbb hetilap.

A „**Vasárnap**” egyes száma a mai naptól fogva **1000 korona**.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

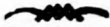
negyedévre	10.500 K
félévre	21.000 K
egész évre	41.000 K

A „**Vasárnap**” ismét nagy anyagi áldozatot hozott, amikor a lap árát csupán mérsékeltebben emeli. Ezzel lehetővé kívánja tenni a legszegényebb földművelőnek is, hogy újságot olvasson, ami a művelődés szempontjából feltétlenül szükséges.

A „**Vasárnap**” megteszi a kötelességét, amikor minden üzleti hasznról lemondva, egyedül arra törekszik, hogy a falu társadalmának olcsó lapot adjon s ezzel előbbre vigye a falu kultúrájának ügyét. Az azonban nem elég, hogy csupán mi hozunk áldozatot, hanem kötelessége minden jóérzésű magyarnak, aki nem Pató Pál módjára akar élni, hogy a „**Vasárnap**”-ot, amely lap önzetlenül szolgálja a falu érdekeit, támogatassa és olvassa. Ne sajnálja senki azt a néhány száz koronát, amit a „**Vasárnap**”-ért ad, mert ennek a pénznek az ellenértéke sokkal nagyobb. Aki tanulni, okulni s a korral akar haladni, annak a „**Vasárnap**”-ot olvasnia kell.

Mutatványszámot ingyen küld

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Három kisgyermek tüzhálála. A *gádorosi* csendőrös távirattal értesítette a szentesi rendőrkapitányságot, hogy *Argyellán* Sándor muccsihátú tanyája kigyulladt és a tulajdonos *három kisgyermeké bennéget a tanyában*. A nyomozás megállapította, hogy a tűz abban a szobában keletkezett, ahol a házbelleik távollétében a kisgyermek — a 4 éves Sándor, a 2 éves László és a 6 hónapos Mariska — tartózkodtak. A fiúk valószínűleg gyufával játszottak s így támadhattott a tűz.

Amikor a *váratlan vendég nem akarja a dollárjait beváltani*. *Vargha* Károly fuvaros lakásán megjelent egy asszony és *Vargha* otthon tartózkodó tízéves kisfiának azt mondta, hogy ő az az amerikai nagynéni, akit várnak. Az állítólagos amerikai nagynéni elmondotta azután azt is, hogy leányával jött Budapestre, aki azonban megbetegedett s kórházba helyezte el. Feherneműt kelene vinnie számára, azonban *csak dollárjai vannak, amiket nem szeretne beváltani*. Ezzel a mesével sikerült is *Vargha* nővérétől, aki időközben szintén belátogatott a lakásba, hatszáz ezer koronát és fehéreneműt kicsalni. Az amerikai nagynéni ezután gyorsan el-távozott azzal, hogy nemokára visszajön, de *hasztalanul várták*. Amikor kiderült, hogy csalóval volt dolguk, *Vargha* feljelentést tett a rendőrségen, amely a nyomozást megindította.

A repülés új magassági rekordja. *Sadi Lecointe* francia repülő hidroplánon *kilenc ezer méter magasságba emelkedett*, amivel megdöntötte saját hatezernyolcszáz méteres rekordját. A repülő 1 óra 51 percig tartózkodott a levegőben.

Hogy lett a jegycsalásból detektivregény? *Biró* Károly 23 éves kereskedősegéd a napokban jegy nélkül utazott a gödöllői helyierdeki vasúton s ezért lecsukták a gödöllői közsegházán. *Biró* azonban csakhamar *kibontotta a falat és megszökött*. A szökést észrevette a közsegháza házmestere és üldözőbe vette *Birót*, aki erre nekitámadt és *megszúrta*, majd bemenekült a járásbíró-sági épületbe. Itt azonban elfogták és az őrszobába zárták. Másnap este *Birót* ismét elfogta a szabadságvágya. A véletlen a kezére jászott. Az őrzetére rendelt rendőr elaludt s *Biró* az alkalmat felhasználva, a rendőrnél levő kulccsal *felnyitotta bilincseinek lakatját*, magára vette a rendőr köpenyét, sapkáját, derékszíjait, revolverét és búcsút intve alvó őrzőjének, kinyitotta az ablakot, hogy megszökjön. A zajra felébredt a rendőr s noha *Biró a revolvert is ráfogta*, sikerült árthatatlanná tenni és újra megbilincselni a furfangos embert. *Birót* előállították a főkapitányságra.

Papi szabó! *Szovik József* reverenda- és cimadakesztő:
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

Elűtötte a mozdony és nevetve talpraállt. Egy *Harrold Smith* nevű newyorki munkás hajmeresztő élményen ment keresztül. A munkás a vasúti sínek között haladt s észrevette, hogy mögötte egy expresszvonat közeledik. Atugrott egy másik sínpárra, ott azonban egy tolató mozdony elé került, amely *elűtötte s keresztül rohogott fölötte*. Amikor a mozdonyvezető hátrahézt, vére hústömeg helyett *vigyorgó embert látott fellépésködni a sínek közül*. Biztonság kedvéért beszállították a közeli kórházba s megállapították, hogy *egy-két horzsolásán kívül semmi baja sem történt*.

Nevadában mérges gázzal végzik ki a halálraítélteket. Az amerikai *Nevada* államban most tettek először kísérletet azzal, hogy a *halálraítélteket gázzal ölik meg*. Két ember várta a halálos ítéletet. Az egyiknek, aki amerikai, az utolsó percben megkegyelmezték, életogytig tartó börtönre változtatva ítéletét, a másikat azonban, egy kínainak, meg kellett halnia. A mérges gázzal telítendő szobában először egy macskán próbálták ki a gáz gyilkos hatását. A halál bekövetkeztét kis ablakon keresztül figyelték a börtön előjárói és orvosok, sőt más nézők is. Négy börtönőr, akiknek részt kellett volna venni a kivégzésben, *beadta lemondását azzal az indoklással, hogy ebben a dologban nemaddiszín alatt sem vesznek részt*.

Amikor halott autózik. Egy *Páris*hoz közeli városkában különös módon halt meg a leggazdagabb kereskedő. Beleült egy ülésbe autójába es abban a pillanatban, amikor el akarta indítani, *szívszélhűdés érte*. Hozzáértőzői látták a katasztrófát, de nem segíthettek a szerencsétlen emberen, mert a *lábával megnyomta a pedált és az autó örült vágatással elrohogott*. Nekiszaladt egy háznak. A kereskedő már nem élt, amikor az összeütközés megtörtént és csak a *holttét repült ki az autóból, amely darabokra tört*.

Ausztria ércpénzt ad ki. *Kienböck* dr. osztrák pénzügyminiszter az innsbrucki iparcsarnokban nagy beszédet mondott, amelyben foglalkozott az osztrák valuta kérdésével. Nagy feltűnést keltett az a bejelentése, hogy az *osztrák kormány a közeljövőben ismét ércpénzt fog kiadni*. Boldog Ausztria!

Különös párbaj. A békéscsabai állomáson *Seprényi* Imre rendőr észrevette, hogy több vasúti munkás hangosan vitatkozik egy leánnyal. Közbelepett és védelmébe vette a leányt, mire *Podobni* András kocsisvizsgáló lakatos hosszúnyelű kalapácsával a rendőrre támadt. A rendőr kardot rántott és valóságos párbaj keletkezett a két ember között és végül mindketten vértől borítva estek össze. A különös párbaj szereplőit súlyos sebekkel szállították kórházba.

A gyermekvédelem őtparancsoiata. A Nemzetközi Gyermeksegélyező Szövetség, amelynek központja Genfben működik és amelynek tagja a Magyar Gyermeksegélyező Szövetség is, a gyermekek védelmének szolgálatában Szózatot adott ki, amely öt pontban foglalja össze a társadalomnak a gyermekekkel szemben fennálló kötelezettségeit. A Szózat a következőképen hangzik: 1. A gyermek egészséges fejlődését anyagilag és szellemileg biztosítani kell. 2. Az éhező gyermeknek enni kell adni, a beteg gyermeket ápolni kell, a fejletlen gyermeket buzdítani, az eltévelyedetett jó útra vezetni, az árvt, az elhagyottat felkarolni, gyámolítani. 3. Bajban legelőbb a gyermeken segítsünk. 4. A gyermeket képessé kell arra nevelni, hogy kényerét megkereshesse és meg kell védelmeznünk mindennemű kihasználás ellen. 5. A gyermeket úgy kell nevelnünk, hogy átérzeze, hogy embertársai javát legjobb képességeivel kell majd szolgálnia.

A nélkülözhetetlen éjjeli őr. *Kaposszerdahely* község éjjeli őre, *Markó* Ferenc, nemrég rendcsinálás közben halálosan megsebesített egy duhajkodó legényt, amiatt a kaposvári ügyészség fogházába került. Az éjjeli őr azonban úgy látszik nélkülözhetetlen a községben, mert a község valamennyi lakosa *Markó* Ferenc szabadrábrahelyezését kérte.

TRÉFÁK

Az örültség.

- Miért válik a feleségétől, Kovács úr?
- Örültség miatt.
- Talán elmezavarban szenved a felesége?
- Nem, de én voltam örült, amikor elvettem.

Ápolói tanfolyam.

- Főorvos:* Mi az első teendője az operáció után?
- Ápoló:* Elszállítani a hullát.

Nők egymás között.

- Hogy tetszik az új ruhám?
- Őszintén felelhetek?
- Ne légy szemtelen!

Próza és költészet.

- Papirkosarakat fon? No, az eléggé prózai mesterség.
- Ne higgye. A legtöbb költő műve a papirkosárba vándorol!

A kártya.

- Úgy látom, asszonyom, hogy újabban igen haragszik a férjeurára. Miért?
- Mert nem tud kártyázni.
- Hiszen ez jó!
- Igen ám, de mégis kártyázik.

Egy nézetem.

- Bíró:* Ön tehát válni akar?
Férj: Igen.
Bíró: És ön, asszonyom?
Feleség: Én is, bíró úr.
Bíró: Nos, ha ennyire egy nézetem vannak, miért válnak?

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Nagy Ilonka, Tétről.)

2. Belürejtvény.

Sz T n Ő 1 × ér iiii a $\begin{matrix} T \\ T \\ T \end{matrix}$

(Beküldte: Sántha Gyula, Kővágószőlősről.)

3. Talány.

Katona Sándor

A névben benne foglalattik a foglalkozás is.

(Beküldte: ifjabb Tóth S. András, Orosházáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 15-ik számunkban közöljük.

A 9-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Égő honszeretet.**
2. Szótagrejtvény: **Szólj igazat és betörök a fejed.**
3. Számrejtvény: **Szép vagy gyönyörű nagy Magyarország.**

Megfejtették: Dori József, Nagy László, Ráczkevy István, Hlavicska Alajos, Pardi Ferenc, Szűcs János, Mészáros Istvánné, ifj. Liliom István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tolassy István (Nagymaros), Gyurics Péter (Rákospalota), Pardi Ferenc (Szentes), Seszták Béla (Szeged), ifj. Liliom István (Nagyköny.)**

A 10-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak március hó 16-án.)

Vetőmagvak. Lóheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 10—80.000, tisztítható 11.500—12.500, nagyaránkamentes 13—14.500, fehér, ólomzárólt 19.500—20.500, vörös, ólomzárólt 17.500—18.500, lucernamag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 9000—9500, nagyaránkás, tisztítható 10—11.000, nagyaránkamentes 12.500—13.500, fehér, ólomzárólt 17—18.000, vörös, ólomzárólt 16.500—17.000, mák 7000—7200, Viktóri borsó 4400—4500, baltacimrag 2200—2250, csillagfűrt 2300—2500, muharmag 3200—3300, búkköny 1700—1900 K kilogrammonként.

Takarmány. Rétiszéna elsőrendű 61—95.000, másodrendű 61—80.000, harmadrendű csomagolásra 31—60.000, nádtakarmány száraz 30.000, muharszéna 88—120.000, lucernaszéna 120—135.000, zabosbúkköny-széna 85—100.000, takarmányrépa 40—54.000, alomszalma 26—33.000, zsúpszalma 45—55.000 K métermázsánként.

Gabona, liszt. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 318—320.000, pest-megyei és dunántúli 316—318.000, 79 kg.-os tiszavidéki búza 325—327.500, takarmányrépa 290—310.000, sórápa 350—370.000, zab 255—265.000, tengeri 255—260.000 K métermázsánként. Fehérbab 5200—5400, vegyes 4600—4700, mák 7000—7200 K kilogrammonként. — Lisztárak: búzaliszt 0-ás 5150 (5970), 2-es 4850 (5623), 6-os 4450 (5160), 7-es 3850 (4466), 8-as 2000 (2320), korpá 1700 (1970) korona kilogrammonként. Rozsliszt: 0-ás 4200 (4870), 1-es 4000 (4650), takarmányliszt 2000 (2320), korpá 1700 (1970) korona kilogrammonként.

Hús és zsír. Marhahúsok eleje, elsőrendű 24.000, másodrendű 18.000, hátulja, elsőrendű 28.000, másodrendű 24.400; borjúhús eleje, elsőrendű 22.000, másodrendű 20.000, hátulja, elsőrendű 31.000, másodrendű 22.000; sertéshús: oldalas 28.000, comb 30—32.000, karaj 34—36.000, háj 32.000, zsír 32.000, olvasztani való szalonna 28.000, füstölt- vagy paprikaszalonna 35.000; sertéstepertő 28.000; birkahús eleje 14—24.000, hátulja 18—28.000 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb minőségű 11.500—13.500, kivételesen 13.600—15.500, középminőségű 10—11.000, gyengébb 8300—9700, bika jobbminőségű 11.700—13.600, kivételesen 14.000—15.500, gyengébb 10—11.500, bivaly 9000—10.000, tehén jobbminőségű 10.500—12.000, kivételesen 12.500—14.500, gyengébb 8000—10.000, kicsontozni való marha 5800—7600, növendésmarha 9000—12.000 K kilogrammonként élőszúlyban.

Sertésvásár. Kőnyű sertés 23—24.000, közepes 23—25.000, nehéz 23.500—25.000 K kilogrammonként élőszúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 5.000.000—10.000.000, igás kocsi, könnyű 2.500.000—7.250.000, alárendelt minőségű lovak 800.000—4.500.000 K.

Juhvásár. Feljavított juh 8500—12.500 K kilogrammonként élőszúlyban.

Tenyészállatok és jármosókrök. Importált fehér erdélyi jármosókrök 20—22.000, importált tarka erdélyi jármosókrök 16—18.000 elsőrendű fehér jármosókrök 18—20.000, elsőrendű tarka jármosókrök 16—18.000, friss fejős és vemhes tehének 15—17.000, 1/2 éves üszök 14—16.000, 1/2 éves tinók 13—15.000 K kilogrammonként élőszúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr 15—16.500, borjúbőr 26—28.000 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Tejes tej 4000, tejszínhab 18—20.000, tejfel 6500—9500 K literenként, vaj 52—54.000, tehénturó 8—9.000, juhturó 10—12.000, emmentáli sajt 50—62.000, gróji 25—32.000, trappista 24—30.000 K kilogrammonként.

Malpiac. Ponty, elsőrendű 25—40.000, másodrendű 27—29.000, élő harcsa 45—80.000, jegelt 50—70.000, compó és kárász 8—16.000, süllő elsőrendű 80—95.000, másodrendű 60—65.000, élő csuka 30—35.000, jegelt 20—25.000 K kilogrammonként nagyban.

Baromfi és tojás. Csirke párja 36—70.000, tyúk párja 50—100.000, hizott ruca kilogrammja 32—44.000, hizott lúd kilogrammja 32—44.000, libamáj kilogrammja 126—150.000 K. Tojás darabja 1100 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgepá 3000—6000, petrezselyem 5500—10.000, zeller 4000—8000, kalarabé 900—1500, vöröshagyma 1800—2200, fokhagyma 5500—8000, cékla 2600—3200, fejeskáposzta 2400—3200, kelkáposzta 1800—8000, rózsaburgonya nagyban 1600—2500, fehér burgonya nagyban 1200—1350, torma 7000—15.000, spenót 12—25.000 K kilogrammonként.

A takarékkorona és az idegen pénznemek legmagasabb árai 1924 évi március hó 18-án: 1 drb Napoleon 262.000 K, angol font 335.750 K, dollár 78.400 K, francia frank 3950 K, olasz líra 3325 K, osztrák korona 1.10 K, román lei 420 K, cseh korona 2260 K, svájci frank 13.510 K, szerb dinár 900 k. Zürichben 100 magyar koronáért 0.0085 svájci frankot fizettek. 100 takarékkorona = 114 papirkorona.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**Főszerkesztő: **Meskó Pál.**Felelős kiadó: **Meskó Pál.**Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**

A FUVAROS.

KARÁCSONYI TÖRTÉNET * IRTA: NYÁRY ANDOR.

(3. folytatás.)

Észre se vette, hogy a szolga már másodízben szólította meg:

— A főnök úr kéreti Sokanvagyunk urat a szobájába.

Sokanvagyunk András fölkapta a fejét:

— Mi az? Mit akar?

A szolga harmadszor is elmondta mondókáját.

Sokanvagyunk András leveregette nadrágjáról a papirmorzsákat, aztán bekopogott a főnök szobájába:

— Parancsol, főnök úr? — mondta megilletődött hangon, mint az alázatos ember szokta a nagy urak előtt és szolgálatkészen mosolygott.

Maga sem tudta miért, a szíve szokatlanul hevesen dobogott. Valamit érzett, valami jót, aminek nagyon meg fog örülni! Ilyen korán csak akkor szokta behívni a főnöke, ha valami váratlan örömhírt közöl vele.

Elkebe jutott, hogy egyszer is, hat évvel ezelőtt így közölte vele, hogy szorgalmáért jutalmat kapott a minisztériumtól. Nagyot dobbant a szíve:

— Hátha megjött az előléptetés!...

— Igen! — ujjongott föl lelkében a hang. — Még azelőtt megérkezett, hogy a románok bejöttek s csak most küldte le a pénzügyi igazgatóság.

Lelei szemei előtt megjelent az aranyos karácsonyfa, az ezüstös dió, a sok égő gyertya, a hajsbaba, az ólomkatona, a sörényes paripa, amelyen Gyuri kergeti a románokat...

És a főnök sötétlen szólt:

— A román parancsnokság tudomására adja, hogy az eskü megtagadása miatt állásától fölmentette.

Sokanvagyunk Andrásall megfordult a szoba, a nagy Wertheim-szekrény, melyekben a milliók voltak; meg kellett fogódzania az íróasztal sarkába, hogy hanyatt ne essen.

A főnök a vállára tette a kezét:

— Sajnálom magát Sokanvagyunk úr, igen szorgalmas ember volt, de hát...

Visszaült az íróasztalához:

— Nem segíthetek rajta.

Aztán lehajította a fejét.

Sokanvagyunk András szemei kerekre tágultak, állt, mintha kővé meredtek volna a lábai, mintha várt volna valamire. Mondani akart-e valamit, vagy a főnök szavára várt, maga sem tudta. Olyasvalamit érzett, mintha összedől volna körülötte a világ s most a romok között állana mindenkitől elhagyatva egyedül. Mintha porére vetköttek volna a lelkét és kitaszították volna a süvöltő éjszakába.

A főnök nem mozdult, még jobban ráhajolt az íróasztalra. Nem volt szava a szorgalmas emberhez, akinek lelkét nemrég a soronkívüli előléptetés örömevel sugározta be.

Sokanvagyunk András szemebogarára rávastagodott a könnytakaró. Megfordult, átment az egymásba nyíló szobákra, leült az íróasztalhoz, inkább úgy esett melléje s amikor a sarokban ülő román kolléga mosolyogva kiment a szobából, Sokanvagyunk András ráborult az íróasztalára, amely mellett annyi édesbús álmat szőtt, remélt, siratott és keserű zokogásra fakadt.

Senki sem látta, csak az öreg szolga nézett be egyszer, sóhajtott, aztán tovább ment.

Sokanvagyunk András felállt, kitörülte szeméből a könnyeket, aztán összeszedte holmiját, az ötkrajcáros tollszárát, a félig elhasznált Hardtmuth-ceruzát, a tisztára mosott literes tintásüvegeket, a Mauthner-árjegyzéket, amit még a régi jó világban kapott és eltette, mert tetszett neki a méteres ugorka, mert elhatározta, hogy meghozatja a magját, ha a tisztviselő-kölcsönnel megépített kis házikóját.

Hol van az az idő! Hol van a házikó!... Hol van a méteres ugorka!

Az árjegyzéket belegöngyölgette a papírba:

— Jó lesz az Ilonkának, majd eljátszik vele.

Mikor már összecsomagolt mindent, a kis csomagot a hóna alá szorította, aztán lassan, könnyező szemekkel megindult.

Senki sem állta útját, a kollégák idejében kimentek a szobáikból, hogy ne találkozzanak vele. Senkinek se volt hozzá egy vigasztaló szava; senkinek se fájt a lelke, hogy egy szegény, háromgyermekes magyar tisztviselő állástalanul bandukol az utcán, hóna alatt a parányi csomaggal, amelyben benne van minden vagyona: az ötkrajcáros tollszár, a félig elhasznált kettes számú Hardtmuth-ceruzája, a tisztára mosott tintás üvegek s a régen idejét multa Mauthner-árjegyzék.

Sokanvagyunk András ment, vitte a csomagját, a szél előcsapott az utcából és megrázta kabátja ujján a tépett foszlányokat...

Sokanvagyunk Andrásné arca elsötétedett:

— Miért jöttél haza? — kérdezte aggodalmasan, mikor férje, hóna alatt a kis csomaggal bebandukolt a kapun.

Sokanvagyunk András szónéklül lerokadt a székre, a csomag kiesett a hóna alól és csörömpölve lezuhant a földre.

Sokanvagyunk Andrásné elsápadt.

— András!

És megragadta férje karját.

— Mi történt veled?

Sokanvagyunk András föl se nézett, keserűen sóhajtott:

— Elbocsátottak!

Az asszony lélekzete elállt.

— Szent Isten!

Fulladozott, kétségbeesetten tördelte a kezét.

— Mi lesz velünk?

Sokanvagyunk András fátyolos szeme az égre tapadt:

— Nem tudom! — mondta ernyedttuttogással és tágra meresztette szemeit.

Sokanvagyunk Andrásné szeméből megeredtek a könnyek, lassan szivárogtak végig az arcán, mintha apró gyöngyszemek gurguláltak volna.

— Egy krajcárunk sincs — mondta tépelődve — holnap lett volna elseje... A boltban is tartozom, a mészáros is csak elsejéig adott halasztást.

A gondok mindig jobban ráültek az arcára, hogy egészen belesötétedett a színe.

— Házbérnegyed van. A háziúr román ember. Mióta itt vannak a románok, mindig vasvillaszemekkel néz ránk. Ha harmadikáig nem tudjuk kifizetni a házbért, az utcára tesz bennünket.

Sokanvagyunk András sóhajtott, asszonya minden egyes szavától egy-egy ránc vésődött homlokára.

Az asszony elsírta magát.

— Istenem, Istenem!...

És sirt, hogy a melle csak úgy zihált. Sirt, hogy Sokanvagyunk András szíve majd beleszakadt a fájdalomba.

És neki nem volt egy okos gondolata, hogy mit csináljon, hogy mit lehetne tenni, mikor holnap elseje lesz, a boltban is tartoznak, a mészáros is csak elsejéig adott halasztást, a háziúr meg román ember s ha harmadikáig nem tudják kifizetni a házbért, kidobja őket az utcára.

Mit tehet ilyenkor egy állásból kirugott szegény magyar tisztviselő? Akinek egyetlen krajcárja sincs!

Hát mit tegyen!

Sokanvagyunk András összeroppant, pillanatról-pillanatra zsugorodott össze s amint ült sirdogáló asszonya mellett, akkorának látszott, mint egy serdülő gyermek.

A gondok összehúzták, marták, tépték.

Olyan vigasztalan volt körülötte minden és sötét!
Tompá zsidbadságot érzett az agyában, feje a mellére esett... Úgy ült mereven, mozdulatlanul, mintha semmi sem érdekelne ezen a fekete világban.
Nem volt egyetlen gondolata.
Csak az asszony tördelte a kezét...

Ilonka, a kis leány felsikoltott:
— Nini! Itthon van édesapuska.
S a három gyermek odarohant Sokanvagyunk Andrásához.
— Apuska! Apuska!
Körülcirógatták, a térdére másztak, hizelegtek neki.
— Már megjöttél? Miért jöttél meg ilyen hamar! De jó, hogy megjöttél! Apuska! Apuska!
A három apróság közül az volt a legboldogabb, aki legközelebb férközhetett az arcához, aki gömbölyű kis karjával átnyalálholhatta a nyakát s tapadó kis ajakát odaszoríhatta édes apuska szomorú homlokához.

És mászkáltak és csacsogtak.
Sokanvagyunk András büterhes arcát felverte az életösztön. Valamiképpen úgy érezte, mintha a komor szobába besurrant volna a napsugár, mintha pufók anygalkák röp-dösnének körülötte és csacska szavakkal kilopnák agyából a sötét gondolatokat.

— Apuska! Apuska!
Sokanvagyunk András meg mosolygott. Eleinte lágyan, aztán mindig jobban, aztán két tenyere közé fogta a három kövér arcocskát, aztán megcsókolta.

Aztán megszólalt:

— Hát... ki volt ma köztetek a legjobb?

— Én!

— Én!

— Én!

Bizonyította mind a három gyermek a maga jószágát.

— Úgy ám! — nevetett Sokanvagyunk András. — Nem elég ám, hogy magatok bizonyítsátok, hogy jók voltatok. (FOLYTATJUK.)

Permetezőket

(Vermorel-rendszer) kifogástalan minőségben legutánjában szállít

Nagy Ignác

Budapest-VII., Károly-körút 9.

Telefon: József 115-15

Templom építését,

renoválását, tervezését a legszakoszerűben elvállalja

HOLLÓS PÁL templom-építész

Budapest, IX., Ráday-utca 45., I. em. 6.

Telefon: József 24-60.

Ekek, ekealkatrészek,

boronák, kapálók, fűkaszálók,

marokrakó és bévekdő aratógépek, lógerelyék, kézi-fárgányosok, motoros- és göcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzám a

„HANGYA” mezőgazdasági gépezetátlányál szerkezethetők be legutánjában.

«HUNGÁRIA» DRÓTFONATOK

a legolcsóbbak és legtekéletesebbek

Egyedüli gyártója: **HAIDEKKER SÁNDOR** sodrony-, szövet-, fonat és kerítés-gyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48/27. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rozsdásodás ellen kátrányozott tűskédrót alkalmi áron.

Drótkerítés

legjobb minőségben, legolcsóbban **RENNER** és **HAMVAI** sodronyfonat és szitaárú készítőknél **Budapest, VIII., Köztemető-út 3. sz.** Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

Nógrádban

75 kat. holdas tanyabirtok. — **Kisszálláson** 17 hold föld, melyből körülbelül 4 hold szőlő és gyümölcsös. **Békesben** kintő 32 hold, épületek nélkül (építkezés könnyű). **Kiskunhalas** vidékén 25 holdas homokbirtok, épületek nélkül. **Bácsa-megyében** 20 holdas birtok. **Nógrádban** 200 holdas birtok, urilakkal, akár azonnali fizetésre, akár részletfizetésre. (Most hosszabb időre bérebe vanni adva. — **Gözmalom** Baranyában eladó vagy bérebeadó. — **Dr. Héray Andor** ingatlan-irodájánál, IX., Rákosszentmihályi út 11., földszint 1. (Nagykört és Üllő-ut saroknál.)

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a „HANGYA” vidéki szövetkezeteiben szerkezethet be.

Kerékpár alkatrészeket, hegyi gummikat nagyban

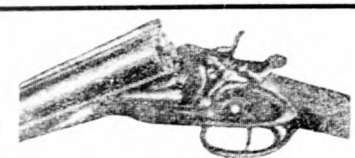

gyári áron **LÁNG J. ÉS FIA** Budapest, József-körút 41. Árjegyzék ingyen.

HARRACH OTTÓ

ingatlanforgalmi vállalat Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyve, a t. gazdaságosság bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

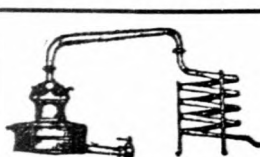

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörtes töltények, löszetek.

Máthé András vörösréz-árugyár **Újpest,**

Károly u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstököt, finomító-készüléket és vörösréz mosóüstököt a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrökből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrökből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legutánjában napi áron szerkezethetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárúosztályánál.

Szakorvos

rendelő vér- és nemibetegék részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Pálinkafőzőüstököt, mosóüstököt és tejgazdasági üstököt

stb. vörösréz-ből, elsőrendű kivitelben raktárral szállít, központi és mezőgazdasági szeszfordéket szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

